

№8 (72),
АВГУСТИ СОЛИ 2021
www.avkd.tj
avkdtj@mail.tj

НАБЗИ МИЛИТСИЯ

НАШРИЯИ АКАДЕМИЯИ ВАЗОРАТИ КОРҶОИ ДОХИЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

1 сентябр - Рӯзи дониш ва Дарси сулҳ

Соли нави таҳсил тибқи анъана бо дарси сулҳ оғоз мегардад.

Воқеан, сулҳ неъматӣ бебаҳо буда, хусусан, барои сокинони Тоҷикистон арзиши бузург дорад. Зеро мардуми мо сулҳу оромӣ ва суботи сиёсиро бо баҳои ниҳоят гарон ва бо таҳаммул кардани машаққату маҳрумиятҳои ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ ба даст оварданд.

Насли наврас ва ҷавонони имрӯза бояд аз сабақи гузашта омӯзанд ва барои таҳкими сулҳу субот дар кишвар талош намуда, дар ҳифзу устувории давлатдорӣ миллӣ саҳми бевоситаи хешро гузоранд.

Яъне рисолати аслии устодону омӯзгорон ва падару модарон дар ин самт аз он иборат аст, ки ба насли наврас ва ҷавонони имрӯза таърихи фоҷиабар ва таҷрибаи талхи миллатро омӯзонанд ва онҳоро барои ҳифзу пайдорӣ сулҳу субот, ваҳдати миллӣ ва боз ҳам мустақкам намудани давлати озоду соҳибистиклоламон омода созанд.

Зеро сулҳу оромӣ шартӣ муҳимтарини устуворӣ ва пайдорӣ давлат, осоиши ҷомеа ва амалӣ шудани нияту орзуҳои ҳар як фард мебошад.

Аз ин рӯ, мо бояд ба кадрӣ сулҳу оромӣ расем ва аҳамияти онро дар миёни аҳли ҷомеа, алалхусус, ба наврасону ҷавонон боз ҳам бештар тарғиб намоем.

Зеро дар дунёи пурҳаводису ноороми имрӯза бар асари ҷангу низоъҳо, гуруснагиву фақр ва паҳншавии ҳар гуна бемориҳо садҳо ҳазор кӯдакон имкони ба мактаб рафтани савод омӯхтан надоранд ва ҳазорон нафари дигар ба ҳалокат мерасанд.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат,
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон

Боарзиштарин дастовард

Низгаред ба саҳ.3

Устод - омӯзгор

Равшани илму фазл, фалсафаи рӯзгор,
Ҳикмати устод, ҳам заҳмати омӯзгор.

Дар ҳаёт аз волидайн кадр бубояд кунем,
Аз падар устодро беш бувад эътибор.

Нақши вучуд ар ба батн ин хама модар кашад,
Хишти ҳаёт устод монда чу меъмори кор.

Илму ҳунар з-устод шӯълаи ақлу ҳаёт,
Шамъи фурузон туро ўст ба шабҳои тор.

Ҳарфи аввал бегумон ёд чу модар диҳад,
Монад аз устод лек нақди сухан ёдгор.

Илму дониш гар зи бар кардаӣ з-омӯзгор,
Худ бишав устоду лек кадрӣ варо ёд дор.

Ёфт Ниҳонӣ бисе манзалате з-устод,
Боз дар илму амал дорад аз ӯ ифтихор.

Санаи 26-уми январи соли 2021 Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии мамлакат баргузор гардид, ки дар факултети №4 ҳамаи устодону омӯзгорон дастаҷамъона онро тариқи оинаи нилгун тамошо намуданд. Боиси хушнудӣ мебошад, ки Паёми имсолаи Президенти кишвар самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии мамлакатро дар бар гирифта, бештар оид ба дастоварду пешравиҳо дар ҳама самтҳои сохторҳои давлатӣ ва хоҷагии халқ ба таври возеҳ қайд карда шуданд.

Сарвари давлат сипосгузор аз он буданд, ки маҳз захираҳои софдилонаи халқи шарафманди Тоҷикистон дар таъмин намудани рушди сиёсӣ ва иқтисодӣ ва иҷтимоиву фарҳангӣ буд, ки мардуми кишвар ба натиҷаҳои назаррас ноил гардиданд. Инчунин, қайд намуданд, ки бо кӯшишу талоши аҳлонаи ҳамаи моён мушкilotи ҷомеа ва давлат дар ояндаи наздик баргараф мегардад ва Тоҷикистони маҳбубамон ба як мулки воқеан обод ва кишвари пешрафта табдил меёбад. Ин суҳанони Сардори давлат ниҳоят самимӣ, бо як ҳиссиёти баланд ва боварии комил гуфта шуданд.

Паёмовари бахту саодати миллат

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар оғози Паём вобаста ба паҳн гардидани бемории сироятӣ корона-вирус ва босуръат паст рафтани фаъолнокии иқтисодӣ ва афзоиши бекорӣ баъорӣ ваъзияти сайёра боз ҳам печида ва ба бухрони бисёр шадиди иқтисодиву молиявӣ ва иҷтимоӣ рӯ ба рӯ гардидани кулли давлатҳои дунё суҳанронӣ намуданд. Аз ҷумла, қайд намуданд, ки пайомадҳои пандемия ба иқтисодӣ кишварҳои ҷаҳон, аз ҷумла ба рушди иқтисоди миллӣ, бучети давлатӣ, гардиши савдои хориҷӣ, қурби асъори миллӣ, инчунин, ба фаъолияти корхонаҳои сановату муассисаҳои хизматрасонии Ҷумҳурии Тоҷикистон низ таъсири манфии худро расонид.

Як масъалаи муҳим, ки Роҳбари давлат дар Паёмашон ва дар Паёмҳои қаблӣ таваҷҷуҳи хоса зоҳир менамоянд, рушди соҳаи маориф ва тайёр намудани кадрҳои баландихтисос мебошад, ки ба талаботи имрӯза ҷавобгӯ бошанд. Барои пешрафти соҳаи мазкур имрӯз ҳамаи шароитҳо барои таълиму тарбияи насли наврас аз тарафи давлат муҳаб карда шудааст.

Бояд қайд намуд, ки ҳадафи асосии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон баланд бардоштани сатҳи саводу маърифатнокии наврасону ҷавонон, инчунин дар онҳо тақвият бахшидани ҳисси миллӣ, ватандӯстиву ватанпарварӣ, хувияти миллӣ, арҷгузорӣ ва омӯхтани забон, таърих, фарҳанги бостонии тоҷикон, тавсеаи доираи донишу ҷаҳонбинии илмиву техникӣ ва рушди илмҳои дақиқу табиӣ дар кишвар мебошад. Бинобар ин ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ дар соҳаҳои илму маориф ҳамеша дар меҳвари сиёсати Ҳукумати мамлакат қарор дорад. Ин буд, ки соли 2020 дар ҳудуди ҷумҳурӣ 157 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёнаи касбӣ ва синфхонаҳои иловагӣ барои 63000 ҷойи нишаст бунёд ва ба истифода супорида шуданд. Умуман, дар 30 соли Истиқлолият дар мамлакат 3020 иншооти соҳаи маориф бо зиёда

аз 1 миллиону 300 ҳазор ҷойи нишаст сохта ба истифода супорида шудааст.

Тарбияи насли наврас, тарбияи ватандӯстии ҷавонон ин як механизми ҳаракаткунандаи ҷамъият ба ҳисоб меравад. Бинобар ин аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи тарбияи ватандӯстии ҷавонони имрӯза як қатор чораҳои мушаххас андешида шудааст. Мисоли ин Барномаи давлатӣ дар бораи "Тарбияи ватандӯстии ҷавонон" мебошад. Дар натиҷаи баррасии барномаи мазкур ҳуҷҷаи амиқ баровардан мумкин аст, ки ин барнома фаъолияти 90 дарсади ҷавонро фаро гирифта, баҳри баланд бардоштани ҳисси ватандӯстии онҳо таъсири мусбат расонидааст.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон сиёсати давлатии ҷавонро ҷузъи аввалиндараҷа ҳисобиди, доимо зикр менамоянд, ки ҷавонон иқтидорӣ фаъол ва қувваи созандаи ҷамъият мебошанд. Яъне, хуб тарбия намудани ҷавонон ва ба роҳи рост хидоят намудани онҳо қарзи муқаддаси ҳар як аъзонӣ ҷамъият мебошад. Зеро ҷавонон соҳибони ояндаи Ватан ва шахсутуни давлати соҳибистиқлоли мо мебошанд.

Академияи ВКД низ аз ҷумлаи марказҳои калони илмие мебошад, ки дар ҷодаи омода намудани кадрҳои баландихтисос барои Вазорати қорҳои дохилӣ фаъолият менамояд. Аз тарафи ҳайати омӯзгорон ва кормандони он кӯшиш ба ҳарч дода мешавад, ки курсантонро дар рӯҳияи поквичдонӣ, меҳнатдӯстӣ, ахлоқи ҳамида, инсондӯстӣ, ҷавонмардӣ, садоқат ба Ватан, ҳақиқатҷӯӣ ва адолатпарастӣ тарбия намоянд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон дар солҳои Истиқлолият ба мушкilotҳои нигоҳ накарда, дар роҳи тараққиёт дар соҳаҳои мухталифи ҳаёти ҷамъиятӣ ба дастовардҳои назаррас ноил гардид, ки яке аз ҷанбаҳои онро дар ҳаёти ҷавонони кишвар хеле равшан мушоҳида кардан мумкин аст.

Қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сиёсати давлатии ҷавонон" аз 13 март соли 1992,

Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23 майи соли 1997 "Дар бораи тадбирҳои бештар намудани қор бо ҷавонон" ва дар ҳамин замина, таъсис додани Кумитаи қор бо ҷавонони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва баъдтар, моҳи ноябри соли 2006 ин мақоми давлатӣ ба Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон табдил дода шудааст, инчунин қабул гардидани Барномаи миллии "Ҷавонони Тоҷикистон барои солҳои 1999-2000" аз 5 октябри соли 1998, Барномаи миллии "Ҷавонони Тоҷикистон барои солҳои 2001-2003", 23 май эълон гардидани Рӯзи ҷавонони Тоҷикистон, ба ғайр аз ин мунтазам доир гардидани фестивалҳои дӯстии ҷавонон байни шаҳру вилоятҳои ҷумҳурӣ шаҳодат медиҳад, ки дар солҳои соҳибистиқлолӣ дар ҳаёти ҷавонони кишвар тағйиротҳои куллий ба амал омада, фаъолияти онҳо ниҳоят пурҷилову рангин гаштааст.

Ба ғайр аз ин, имрӯз барои ҷавонони Тоҷикистон ҳамаи имкониятҳо барои таҳсилу фаъолият фароҳам оварда шудаанд. Хусусан дар самти раванқ додани варзиш дар ҷумҳурӣ аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таваҷҷуҳи махсус зоҳир карда мешавад, то ки ҷавонон бештар ба варзиш машғул шаванд, зеро имрӯз як масъалаи доғи рӯз ин шомилшавии ҷавонон ба ҳизбу ҳаракатҳои экстремистиву террористӣ ва дастгир шудану маҳкум гардидани даҳҳо нафари онҳо ташвишвар мебошад.

Ташвиқи тарғиби тарзи ҳаёти солим дар байни наврасону ҷавонон низ яке аз масъалаҳои муҳим ба шумор меравад. Зеро наврасону ҷавонон ҳар қадар солим бардам бошанд, давлат ва миллат низ ба ҳамон андоза нерӯманд мегардад. Бинобар ин аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба таъмини шароити мусоид барои тараққиёти тарбияи ҷисмонӣ чораҳои лозимӣ, яъне сохта ба истифода додани толору майдонҳои варзишӣ, андешида шудааст.

Аз маълумотҳои оморӣ маълум аст, ки фақат давоми ду соли охир дар ҷум-

ҳурӣ зиёда аз 2400 толору майдонҳои варзишӣ сохта ба истифода дода шудааст, ки дар ҳар қадомии онҳо аз 500 то 2000 нафар иштирокчиёну мухлисони имкони иштирок намудан доранд. Аз ин лиҳоз имрӯз теъдоди федератсияҳои варзишии кишвар ба 50 адад расида, шумораи ҷавононе, ки ба варзиш машғуланд, то 15 фоиз зиёд шудааст. Инчунин, иштироки варзишгарони тоҷик дар мусобақаҳои байналмилалӣ зиёд ва онҳо пайваста ба натиҷаҳои назаррас ноил мегардад.

Ба ҷунин натиҷаҳо ноил гардидани ҷавонон, албатта саъю кӯшиш ва талоши ҳуди ҷавонон, захираи шабонарӯзии устодону омӯзгорон ва маъсулони соҳаи маориф мебошад. Бисёр хурсандовар аст, ки имрӯз ҷавонон дар атрофи мафҳумҳои худшиносӣ, ҳудодоғӣ ва хувияти миллӣ озодона ибрази андеша менамоянд, ки ин аз ташаккулёбии мафкураи соҳибватанӣ ва ҳештаншиносии онҳо шаҳодат медиҳад.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар суҳанронихоҷашон доимо қайд менамоянд, ки ҷавонон муҳофизони бозғитимоди Ватан, амнияти давлату ҷомеа, сарчашмаи ташаббусҳо ва захираи тиллоии миллату давлат мебошанд.

Бинобар ин, барои тасдиқи суҳанҳои Роҳбари давлат ҷавонон чун насли ояндасози Ватан бояд кӯшиш намуда, ҳамеша аз пайи ҷустуҷӯи илму дониш, азхудкунии касбу ҳунароҳои муосир ва омӯзиши забонҳои хориҷӣ бошанд. Ҳар як ҷавон бояд огоҳ бошад, ки дар оянда танҳо таваассути аъло донишгари забони давлатӣ ва донишгари ду забони хориҷӣ, махсусан забонҳои русиву англисӣ, инчунин истифода карда тавонистани технологияи муосир, пеш бурдани зиндагӣ ва дар ҷомеа мавқеи худро пайдо кардан имконпазир мегардад.

*Муҳаммадзода Н.Б.,
муовини сардори факултети
№4 оид ба қисми таълим,
полковники милитсия*

9-уми сентябри соли 1991 бо қарори Шӯрои Олии ҶШС Тоҷикистон расман Рӯзи Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон эълон гардид. Аз ҳамон вақт то ба имрӯз ин рӯйдод барои миллати тоҷик санаи муқаддас маҳсуб мешавад.

Бояд қайд намуд, ки барои ҳар миллату халқият, пеш аз ҳама озодиву Истиқлолият муҳим буда, миллати тоҷик бошад, дар қатори дигар давлатҳои ҷаҳон Истиқлолияти худро, ки дар вазъияти номусоиди сиёсӣ-иҷтимоӣ қарор дошт, ба даст овард. Ҳарчанд баъди ба даст овардани Истиқлолият кишвари моро нобасомониҳо фаро гирифта бошад ҳам, аммо тавассути хизматҳои фарзанди фарзонаи миллат ва бо ташаббуси Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ин нобасомониҳо ба поён расида, боз Ватани азизи мо рӯ ба пешравиҳои иқтисодӣ-иҷтимоӣ ниҳод.

Аз соли 1991 инҷониб Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дастовардҳои беназир соҳиб гаштааст, ки ҳамаи ин ба шарофати Истиқлолият мебошад. Даврони Истиқлолият барои мо, ҷавонон, имкони воқеӣ фароҳам овард, ки роҳи имрӯзу ояндаи миллат ва пешрафти минбаъдаи кишвари азизамонро ба сӯйи ҷомеаи демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ интиҳоб намоем.

Боарзиштарин дастовард

Акнун пас аз гузаштани солҳо ва ба даст овардани баъзе қомебиҳои муҳим метавонем чунин хулоса кунем, ки давраи навини давлатсозию давлатдорӣ мустақилона моро водор сохт, ки роҳи ислоҳоти иқтисодӣ, дигаргун сохтани шакли моликият, ташаккули иқтисодиёти миллӣ ва сохторҳои нави идоракунии онро пеш бигирем.

Имрӯзҳо Ҷумҳурии Тоҷикистон бо наздики 200 давлати дунё робитаҳои дӯстона дошта, дар доираи онҳо ҳам дар дохил ва ҳам дар хоричи кишвар як қатор ҷорабиниҳо гузаронида мешаванд. Ҳамзамон, дар дохили кишвар бошад, вақтҳои охир ободкориву бунёдкорихо рушд ёфта, тамоми соҳаҳо - илм, иқтисодиёт, саноат, кишоварзӣ, энергетика ва ғайра рӯ ба тараққӣ ниҳода, тавассути ин соҳаҳо Ҷумҳурии Тоҷикистон

тавонист дар як муддати кӯтоҳ ба қомебиҳои бузург ноил гардад.

Дар гузаштаи на чандон дур душвортарин муаммои мо масъалаи истиқлолияти энергетикӣ буд. Дар роҳи таъмини истиқлолияти энергетикӣ, амнияти озуқаворӣ, ки ҳадафҳои стратегияи Ҳукумати мамлакат мебошанд, бо сохтмони нерӯгоҳҳои хурду калони барқии обӣ, тунелҳо, шоҳроҳу пулҳои байналмилалӣ мошингард ва дахҳо иншооти азим натиҷаҳои нек ба даст оварда шудаанд.

Ҳоло давлати мо дар самти тараққиёт қадамҳои устувор гузошта, дар бисёр нишондиҳандаҳо дар минтақа пешсаф мебошад. Иқтисодиёти Тоҷикистон баланд шуда, мо ба кишвари содиркунанда табдил ёфтем, ки ин ҳам аз дастовардҳои Истиқлол мебошад.

Солҳои охир гулгашту хиёбонҳои пойтахти азизамон таҳти сарвари Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва ҷидду ҷаҳди бевоситаи Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ ободу зебо гашта, маҳбуби дили тамоми сокинони кишвар ва меҳмонони шаҳрамон гаштааст. Бунёди муҷассамаи аввалин давлатдори тоҷикон Исмоили Сомонӣ, барафрӯхтани Парчами миллӣ, Китобхонаи миллӣ, Осорхонаи миллӣ, театр, сохтмони садҳо иншооти баландошёна давлати моро дар қатори кишварҳои пешрафта қарор додааст, ки ҳамаи ин аз дастовардҳои Истиқлолият маҳсуб меёбанд.

Бо боварии қомил гуфта метавонем, ки дар оянда низ кишвари азизамон ба ин дастовардҳои беназир соҳиб шуда, ободу зебо гардад ва боиси зикр аст, ки бигзор ҳамеша дар кишвари азизамон сулҳу оромӣ пойдор, парчамаш доимо партавафшон, осмонаш софу бегубор ва сокинонаш дар фазои тинҷу осудаи Ватан зиндагӣ намоянд.

Поянда бод Ваҳдати миллӣ ва давлати соҳибистиқлоли тоҷикон!

Ш. Ортиқов,
курсанти курси 5 факултети №2

САМАРАИ НЕКИ ИСТИҚЛОЛ

Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон падидаест шоиставу ибратбахш ва омӯхтанӣ, зеро дар як муддати барои таърихи башар кӯтоҳтарин он на танҳо аз санҷишҳои таърих сарбаландона гузашт, балки дастовардҳои назаррасу дурахшоне ба даст овард.

Тавре маълум аст, ҳамасола санаи 9-уми сентябр расман Рӯзи Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷашн гирифта мешавад.

Дар рӯзҳои оғози Истиқлолият давлати моро имтиҳони саҳту сангин интизор буд. Ин ҷанги таҳмили шаҳрвандӣ буд, ки бо дасти бегонагон ва бадхоҳони миллати тоҷик тарҳрезӣ шуда буд. Аммо хиради азалии халқи соҳибтамаддуну куҳанбунёди мо дар охири лаҳзаҳо, ки Истиқлолият

тамон дар вартаи фалокатҳо қарор дошт, бедор гардид ва Истиқлолияти деринтизори мо ба шарофати фарзандони ҷоннисору ватандӯсташ аз фалокати нестӣ начот ёфт.

Имрӯз бошад, тамоми сокинони кишвари озоду ободу мо ифтихордоранд, ки сӣ сол қабл нахустин хиштҳои пойдевори Истиқлолияти воқеӣ ва дав-

латдорӣ миллии худро ниҳода, бо шарофати муштақилият соҳиби Парчам, Нишон ва Суруди миллӣ гардидем.

Имрӯз Парчами миллии Тоҷикистони озод дар сафи парчамҳои бузургтарин кишварҳои олам дар саҳнаҳои ташкилоту созмонҳои байналмилалӣ партавон аст. Тоҷикистони соҳибистиқлол ва Пешвои онро дар саросари олам мешиносанду арҷ

мегузоранд ва эҳтироми хоса ба Сарвари он доранд. Пешвои миллати мо низ бо ташаббусҳои бунёдкоронаю созанда ва иқдомҳои тақдирсози башарӣ на танҳо давлати моро ободу зебо ва дӯстдоштани мегардонанд, балки дар раванди ҷаҳонии бунёдкориву созандагӣ саҳми бориз ва назаррас гузошта, обрӯ ва нуфузи байналмилалӣ мамлакатамонро рӯз то рӯз боло

мебардоранд. Бо шарофати сиёсати дурусти башардӯстонаву сулҳпарварона ва дастовардҳои беназире, ки имрӯз халқи тоҷик ба онҳо пайваستا ноил мегардад, ҷумҳурии мо ва Пешвои хирадпешаи он аз ҷониби созмонҳои байналмилалӣ ва ҷомеаи ҷаҳонӣ хуб пазируфта мешаванд.

Имсол низ бахшида ба ин санаи таърихӣ дар тамоми ҷумҳурӣ бунёд ва мавриди истифода қарор гирифтани иншоотҳои зиёд дар назар аст. Маҳз самараи Истиқлол буд, ки Тоҷикистон тоҷикони ҷаҳонро ба ҳам овард ва дари худро барои ҳаммиллатони бурнумарзӣ боз намуд.

Муродзода С.С.,
муаллими кафедраи
бехатарӣ аз сӯхтори
факултети №5,
лейтенанти калони
милисиа

Чамъомади таълимӣ-саҳроии курсантон

Дар асоси фармони Вазири корҳои дохилӣ генерал-полковники милитсия Раҳимзода Рамазон Ҳамро, курсантони Академия ба чамъомади таълимӣ-саҳроӣ фаро гирифта шудаанд, ки он дар заминаи қисми низомии Қўшунҳои дохилии ВКД дар сатҳи зарурӣ гузаронида мешавад.

Аз рафти он сардори Академия генерал-майори милитсия Шарифзода Файзали Раҳмонали дидан намуда, барои беҳтар намудани таълиму тарбия ва риояи қатъии оинномаҳо дастурҳо дод.

Баъди анҷом ёфтани ин чамъомади таълимӣ-саҳроӣ курсантон "Савганди қораманди мақомоти қорҳои дохилӣ"-ро ёд намуда, ба сафҳои милитсия ворид мегарданд.

Сардори Академия курсантонро ба истиқболи 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон табрик гуфта, барору комёбиҳо таманно намуд.

С. Сафарзода

Тамринҳои низомӣ

Дар асоси дастури Президенти кишвар ва тачлили бошқуҳи 30-солагии Истиқлолияти давлатӣ дар Академия тамринҳои низомӣ идома доранд, ки рафти баргузори онҳо аз ҷониби роҳбарияти ВКД ва ин муассисаи таҳсилоти олии касбӣ назорат карда мешавад.

Дар ин тамринҳо, дар баробари мардон бонувони ВКД ва Академия низ хеле фаъоланд.

Б. Асламов

КИТОБҲОИ ТОЗАНАШР

Нижник Н.С., Абдулло А.Р. Правоохранительная система Республики Таджикистан: генезис и современное состояние: монография / Н.С. Нижник, А.Р. Абдулло. - Душанбе: "Бебок", 2021. - 476 с.

Монографияи мазкур ба низоми ҳифзи ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шуда, хусусиятҳои фаъолияти системаи ҳифзи ҳуқуқ дар заминаи васеъ шудани доираи омилҳо, ки ба самаранокии татбиқи функсияи ҳифзи ҳуқуқи давлат ва афзоиши нақши чамъият дар идоракунии давлатӣ бахшида шудааст. Дар он тавсифи назариявӣ-ҳуқуқии системаи ҳифзи ҳуқуқи давлати муосир дода шуда, хусусияту унсурҳои сохтори он муайян шудаанд. Дар он, ҳамчунин ба эволюсия ва вазъи имрӯзаи системаи ҳифзи ҳуқуқи Тоҷикистон тавачҷуҳи махсус зоҳир карда мешавад: шартҳои ташаккули он, хусусиятҳои ташкил ва фаъолият дар шароити давлатдорӣ имперали ва ҳокимияти Шӯравӣ муайян карда мешаванд. Чузҳои асосии системаи ҳифзи ҳуқуқи Тоҷикистони соҳибистиқлол муайян карда шуда, ҳамкориҳои байналмилалӣ дар охири асри 20 ва аввали асри 21 тавсиф карда мешаванд.

Монография барои омӯзгорон, курсантон, шунавандагон, адъюнктҳо, мутахассисон ва ҳамзамон, ба ҳамаи онҳо, ки ба омӯзиши масъалаҳои марбут ба ҷанбаҳои назариявӣ-ҳуқуқии ҳифзи ҳуқуқ, ташкил ва фаъолияти системаи ҳифзи ҳуқуқ дар шароити ҷаҳонишавӣ, ташаккул ва инкишофи низоми ҳифзи ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон майлу рағбатдоранд, пешниҳод мегардад.

МУМИНОВ У. К.

КОНСТИТУЦИОННО-ПРАВОВОЙ
СТАТУС ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН
В РЕСПУБЛИКЕ ТАДЖИКИСТАН И
РОЛЬ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
В ЕГО ОБЕСПЕЧЕНИИ

МОНОГРАФИЯ

Муминов У.К. Конституционно-правовой статус иностранных граждан в Республике Таджикистан и роль органов внутренних дел в его обеспечении: монография / У.К. Муминов. - Душанбе: Изд-во Минобрнауки РТ, 2021. - 220 с.

Дар монографияи мазкур доираи васеи масъалаҳо оид ба вазъи конститусионӣ-ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва нақши мақомоти қорҳои дохилӣ дар таъмини он баррасӣ карда шудаанд. Тавсияҳо оид ба такмили дастгоҳи маънидоққунӣ ва мукамалсозии мафҳуми вазъи конститусионӣ-ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ таҳия ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шудаанд. Норасоӣҳо ва коллизияҳои қонунгузори амалкунандаи Тоҷикистон, ки вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷиро танзим менамоянд, муайян карда шуданд ва дар ин замина тавсияҳои илмӣ ва амалӣ оид ба такмили он таҳия карда шуданд. Ҷой ва нақши мақомоти қорҳои дохилии ҷумҳурӣ дар механизми давлатии оид ба таъмини вазъи конститусионӣ-ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ муайян карда шуда, тавсияҳо оид ба беҳтар намудани фаъолияти онҳо таҳия карда мешаванд.

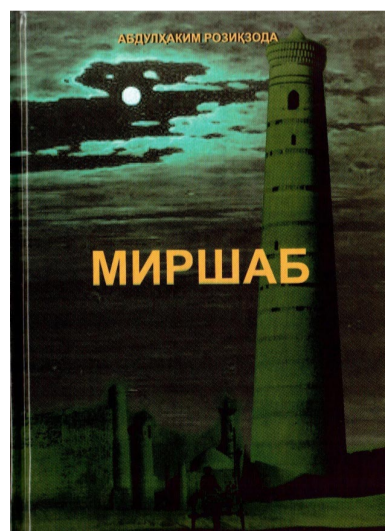
Монография барои муҳаққиқони илмӣ, омӯзгорон, аспирантҳо, донишҷӯён, курсантон ва шунавандагон, қорамандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва дигар мақомоти давлатӣ ва ба ҳамаи онҳо, ки ба ин мавзӯ тавачҷуҳдоранд, пешбинӣ шудааст.

Розикзода А. Миршаб (ҳифзи тартибот дар Аморати Бухоро) / А.Розикзода. - Душанбе: "Ирфон", 2021. - 424 с.

Дар китоб масъалаҳои сохтор ва низоми идоракунии Аморати Бухоро, ниҳоду мансабҳои ба таъмин ва ҳифзи назму тартиботи дохилӣ машғулбуда, мафҳуми вожаҳои марбути соҳа баррасӣ гардида, дар бораи ҷинояткорӣ, бахусус бедодгарӣ, бераҳмию бадахлоқии зимомдорони давр ва мубориза бар зидди ҷинояткорӣ, вазъи зиндонҳо, шаклу намудҳои мучозоти гунаҳкорон, ришвахӯрии амалдорони давр ва ғайра маълумоти фаровону ҷолиб гирд оварда шуда, ҳамачониба мавриди таҳлил қарор гирифтааст. Дар баробари ин, бо истифода аз маъхазу сарчашмаҳо ва адабиёти сершумор баъзе паҳлуҳои мавзӯи матраҳгардида дар кишварҳои Эрону Афғонистон мавриди таҳлилу омӯзиш қарор гирифта, бо Аморати Бухоро муқоиса шудааст, ки бешубҳа қимати илмӣ асарро афзун намудааст.

Мутолиаи асар барои донишҷӯёну магистрантҳо, адъюнктҳо, аспирантони риштаҳои ҳуқуқ, таърих, адабиёту фарҳанг ва қорамандони амалии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, инчунин доираи васеи хонандагон муфид мебошад.

Китоб бо қарори Шӯрои олимони ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷоп тавсия шудааст.

Шуъбаи ташкилӣ-илмӣ ва таъбу наир

Истиқлол волотарин ва пурарзиштарин дастоварди давлату миллати тоҷик аст, ки сӣ сол муқаддам муҳимтарин воқеаи таърихӣ сарнавишти ин миллат ба вуҷуд омад. Ин ҳодисаи фараҳбахш аввали моҳи сентябри соли 1991 ба вуҷӯ пайваст ва санаи 9-уми сентябр расман Рӯзи Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардид. Аз ҳамон вақт то имрӯз ин санаи муборак барои миллати тоҷик иди муқаддас маҳсуб мешавад. Ин неъматӣ бузург баробари ба даст овардан, нуру зиё, меҳру вафо, ободию озодӣ, ҳамфикрию ҳамзистӣ ва осоиштагиву абадиятро ба мардуми тоҷик ва Тоҷикистони азиз овардааст. Дар паҳнои замонҳо миллати мо аз шебу фарози таърих ва озмоишҳои сахту сангин гузашта бошад ҳам, дастовардҳои фарҳангии асил, хувияти миллӣ, забони ноби модарӣ, илму адабиёти оламгирашро нигоҳ доштааст.

Шебу фарози таърих

Даврони Истиқлолият барои мо имкони воқеӣ фароҳам овард, ки роҳи имрӯзу ояндаи миллат ва пешрафти минбаъдаи кишвари азизамонро ба сӯи ҷомеаи демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ интиҳоб намоем. Истиқлолият барои мо рамзи олии ватану ватандорӣ, бузургтарин неъматӣ давлатсозию давлатдорӣ мустақил, қору пайкорҳои пайгириҳои созандагӣ, азму талошҳои фидокоронаи расидан ба истиқлолияти сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангиро омӯзонида, меъёрҳои ҷомеаи шаҳрвандиро таҳким бахшид ва дар як вақт ҳаёти озодонаи ҳар фард ва олитарин дараҷаи бахту саодати воқеии миллатро таъмин намуд. Истиқлолият барои мо нишони барҷастаи пойдеории давлат, бақои симои миллат, рамзи асолату хувият, идеалу ормонҳои таърихӣ, шиносномаи байналмилалӣ ва шарафу эътибори ба ҷаҳони мутамаддин пайвастанӣ кишвари соҳибистиқлоли Тоҷикистон мебошад. Тамоми сокинони кишвари озоду ободӣ мо имрӯз ифтихордоранд, ки сӣ сол қабл аз ин нахустин хиштҳои пойдевори истиқлолияти воқеӣ ва давлатдорӣ миллии худро ниҳода, бо шарофати мустақилият соҳибӣ рамзҳои давлатӣ - Парчам, Нишон ва Суруди миллӣ гардидем.

Ҳодисаву воқеаҳои пурошӯби ибтидои солҳои навадум водорамон намуд, ки сари масъалаҳои таъмини амнияти милливу давлатӣ, нигоҳ доштани оромии ҷомеа, пойдеории сулҳу субот ва таҳкими Истиқлолияти ҳифзи дастовардҳои он андеша кунем, ки ин ҳама як қисми таркибии сиёсати давлатии мо маҳсуб мешуд.

Моҳи ноябри соли 1992 дар Қасри Арбоби ноҳияи Бобочон Фафуров Иҷлосияи XVI-уми Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба арсаи сиёсат шахсиятеро баровард, ки дастовардҳои минбаъдаи кишвар ба номи ӯ иртиботи ҳамаҷониба доранд. Аз рӯзи Сарвари давлат интиҳоб гардидани фарзанди барҷаманди халқ - Асосгузори сулҳу ваҳдати

миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар тамоми фишангҳои ҳокимият асосҳои сохтори конституционӣ, меъёрҳои танзимкунандаи ҳаёти иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии кишвар роиҷ гардида, пули миллӣ ба муомилот баромад ва шиносномаи миллӣ дар арсаи ҷаҳонӣ эътироф гардид. Мо яке аз рукҳои асосии давлатдорӣ мустақил - Артиши миллӣ ва нерӯҳои сарҳадиро таъсис дода, ҳифзи марзу буми Ватан ва сарҳади давлати худро таҳти назорати доимӣ гирифтём. Чунонки Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид кардаанд: "Яке аз муҳимтарин дастовардҳои мо дар даврони Истиқлолият давлатсозӣ ва давлатдорӣ муносири миллӣ мебошад, ки моҳиятан шакли ҳуқуқбунёд, иҷтимоӣ ва дунявиро дорад".

Акнун, пас аз гузаштани солҳо ва ба даст овардани баъзе қомеъҳои муҳим метавонем чунин хулоса кунем: "Давраи навини давлатсозию давлатдорӣ мустақилона моро водор сохт, ки роҳи ислоҳоти иқтисодӣ, дигаргун сохтани шакли моликият, ташаккули иқтисодиёти миллӣ ва сохторҳои нави идоракунии онро пеш гирифта, ба густариши муносибатҳои бозаргонӣ ва пайвастанӣ низоми иқтисоди Тоҷикистон ба набзи иқтисоди ҷаҳонӣ роҳ кушоем".

Дар шароити кунунӣ, ки ҷаҳони муосирро фаро гирифтааст, таҳкими Истиқлолият, устувор гардонидани пояҳои давлат ва баланд бардоштани сатҳи сифати зиндагии инсон барои на танҳо мардуми мо, балки тамоми инсоният мазмунӣ ҳаётан муҳим пайдо мекунад. Зеро даҳсолаҳои охир пешрафти босуръати илму техника ва раванди қувват гирифтани ҷаҳонишавӣ инсониятро ба муҳити қомилан нав ворид намуда, боиси ташаккул ёфтани низоми фарогири равобити сиёсату иқтисодӣ, иҷтимоиву фарҳангӣ ва иттилоотиву маънавий гардидааст.

Зикр бояд кард, ки дар даврони Истиқло-

лият давлати ҷавони тоҷикон дар байни мамолики аҳолиаш мусулмон ва умуман ҷомеаи ҷаҳонӣ мавқеъ ва манзалати хос пайдо намуд. Суханронҳои Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷаласаҳои сатҳи гуногун, ҷонибдорӣ Сарвари давлати мо аз покизагии дини мубини ислом ва зарбаи саҳт задани ӯ ба даъвогарони ҳамбастагии дини ислом бо терроризму экстремизми байналмилалӣ, ҳамкорҳои мутақобилан судманд бо мамолики гуногуни олами ислом аз он шаҳодат медиҳанд, ки имрӯз Тоҷикистони соҳибистиқлол аз зумраи давлатҳои озоду ободест, ки дар он баробари расму оини миллию мардумӣ анъанаҳо ва маросимҳои динӣ низ риояву иҷро мегарданд. Дар ҷараёни татбиқи ин ҳадафҳо дар Тоҷикистони соҳибистиқлол дар фосилаи на чандон тӯлонӣ арзишҳои демократӣ ҳамчун ҷузъи фарҳангии давлатдорӣ навин пазируфта шуданд ва онҳо ба таҳкими дастовардҳои Истиқлолият, ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ ва институтҳои он, инчунин ба таъмини ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд мусоидати ғайрӣ намуданд.

Самараи неки Истиқлол аст, ки имрӯз Тоҷикистон дар дунё чун давлати сулҳоху сулҳпарвар шинохта шудааст. Таҷрибаи сулҳи тоҷикон манбаи омӯзиши сулҳохони ҷаҳон гашт, ки боиси ифтихори ҳар як тоҷику тоҷикистонист. Мо бояд аз ин ҳама биболему барои боз ҳам машҳуртар гардонидани миллату давлати худ дар арсаи ҷаҳонӣ кӯшишу ғайрат намоем. Аз ин лиҳоз, бо чунин орзуҳо гуфтаним: Бигзор, ҷашни муқаддаси 30-солагии Истиқлолият барои ҳар фарди соҳибдилу озодаи кишвар саломатӣ, бахту саодат, зиндагии осуда ва қомеъию қушоишҳо оварад!

Х. Гадоев,
курсанти курси 4 факултети №2

Хатари воқеӣ ба амнияти ҷаҳонӣ

Имрӯз экстремизм ва терроризм беш аз пеш хусусияти фаромиллӣ ва глобалӣ касб карда, дар минтақаҳои гуногуни ҷаҳон доман густурдааст, ки барои амнияти ҷомеаи ҷаҳонӣ воқеан таҳдид мекунад. Даҳсолаҳост, ки дар тафаккури тамаддуни инсонӣ мафҳумҳои экстремизм ва терроризм бо шакл, намуд, хусусият ва тарзу усулҳои гуногун арзи ҳастӣ доранд. Тавассути нуфузи омилҳои мухталифи иҷтимоӣ, сиёсӣ, ҳуқуқӣ ва иқтисодӣ ҷавонро, ки ба нуфузи идеологӣ осебпазиранд, ба сафи гурӯҳҳои экстремистӣ ва террористӣ, барои ноил шудан ба мақсадҳои ғаразноки худ истифода мебаранд.

Мафҳуми терроризм ин сиёсати муайяни таҳрибкоронаест, ки роҳи таракқиёти як ташкилоти муайянро ҳамчун зӯрварӣ, тарсондан ва осеб расонидани одамон ба вучуд овардааст ва аз ин ақидаашон барнамегарданд ва боварӣ доранд, ки ин амалҳои дахшатафканашон метавонанд дар расидан ба мақсадҳои нопокашон ба онҳо кумак расонад.

Мутаассифона, аз ҷониби ин гурӯҳҳо маҳз ҷавонони роҳгумзадае мебошанд, ки гурӯҳҳои хатарнокро ба амалҳои таҷовузкорона ва экстремистӣ муаррифӣ мекунанд. Бо назардошти синну солашон ҷавонони дорони чунин хусусиятҳои психологӣ, ба монанди максимализм ва нигилизм, радикализм ва таҳаммулпазирӣ, бепарвоӣ ва бетартибӣ, тамоюли гурӯҳбандӣ, ноустувории идеологӣ ва нобарорихо дар ҳақиқати худшиносӣ мебошанд. Дар шароити муайяни зиндагӣ ва мавҷудияти муҳити ғизоӣ ҳамчун ангенданӣ фаъолияти антисотсиалӣ, онҳо амал карда метавонанд.

Мушкилии вазъе, ки ҷавонони муосир мебинанд, ба он вобаста аст, ки дар ҷомеаи бесуботиҳои иҷтимоӣ, сиёсӣ ва ҳуқуқиву иқтисодӣ, мушкилоти худшиносии иҷтимоӣ, интиҳоби ин ё он стратегияи мушаххас дар ҷараёни интеграцияи иҷтимоии ҷавонон, дар бӯҳрони шахсияти фарҳангӣ руҳ медахад.

Бояд қайд кард, ки пешгирии экстремизм ҳалли дастаҷамъонаро тақозо дорад ва танҳо ба дӯши мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бор кардани ин мушкилот аз рӯи инсоф нест. Ин вазифа як қатор ҷорабиниҳои ташкилӣ, ҳуқуқӣ, пешгирикунанда, таълимӣ ва такмили ҳамаҷониби мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои ҷамъиятиро тақозо мекунад.

Афзалияти мубориза бар зидди экстремизм бояд баргараф намудани сабабҳо ва шароитҳои ба рафтори фиребхӯрда мусоидаткунанда бошад. Экстремизм ва яке аз шаклҳои хатарнокӣ он - терроризм босуръат тағйир меёбанд ва усулҳои харобиоварро бештар ба қор мебаранд. Субъектҳои фаъолияти экстремистӣ аллақай ҷаҳорҷӯбаи ахлоқиро пушти сар кардаанд, ки қаблан миқёси ифротгароиро пуштибонӣ мекарданд.

Агар қаблан дар бораи терроризми "қурбонӣ" (бе омилҳои ҷиноятӣ) сухан мерафт, ҳоло дар бораи асосҳои иқтисодии экстремизм ва терроризм харчи бештар сухан меравад. Тасдиқи ин, сабти видеоҳои худӣ амали террористӣ ва оқибатҳои он аст, ки онҳо моҳиятан ҷуз ҳисоботи муштариён дар бораи маблағҳои пешбинишуда нестанд.

Имрӯзҳо экстремизми ҷавонон бо риояи қоидаҳои рафтор дар ҷомеа, дар маҷмӯъ, қонун ва пайдоиши иттиҳодияҳои ғайрирасмии ҷавонон хусусияти ғайриқонунӣ зоҳир карда мешавад.

Экстремистҳо он шаҳрвандоне мебошанд, ки ба дигар гурӯҳҳои иҷтимоӣ, гурӯҳҳои этникӣ таллуқ доранд ва дигар ақидаҳои сиёсӣ, ҳуқуқӣ, иқтисодӣ, ахлоқӣ, эстетикӣ ва мазаҳиро риоя мекунанд. Рушди экстремизми ҷавонон гувоҳи он аст, ки мутобиқшавии нокифояи иҷтимоии ҷавонон, ташаккули муносибатҳои иҷтимоии тафаккурро дар шуури онҳо, ки одатҳои ғайриқонунӣ

рафтори онҳоро ба вучуд меоранд.

Ҷалби ҷавонон ба амалҳои экстремистӣ аз бисёр ҷиҳат ба он вобаста аст, ки сиёсати давлатии ҷавонон дар сатҳи паст ба роҳ монда шудааст. Дар натиҷа, як қисми ҷавонон зери таъсири рӯҳияи идеологӣ гирифта мешаванд, ки барои мо бегонаанд.

Ҷанбаи муҳим дар пешгирии экстремизм ва терроризм ташаккули сатҳи баланди сиёсати оперативӣ-ҳустуҷӯии ҷавонон мебошад, аз ин рӯ, бесабаб Вазири қорҳои дохилӣ генерал полковники милитсия, доктори илмҳои ҳуқуқ, Ҳуқуқшиноси шоистаи Тоҷикистон Раҳимзода Рамазон Ҷамро дар Рӯзи дониш дар Академияи ВКД эълони "Соли омӯзиши фанни фаъолияти оперативӣ-ҳустуҷӯӣ"-ро ба миён нагузошт. Дар ин асно, ба роҳбарият ва устодони ин муассисаи таҳсилоти олиӣ касбӣ супориш дода шуд, ки вазифаҳои хизматии худро сидқан ба ҷо оварда, раванди донишомӯзии курсантонро дар сатҳи зарурӣ ба роҳ монда, ҷавонро дар рӯҳияи ҳештаншиносию ватандӯстӣ тарбия намоянд.

Пайдоиши ташкилотҳои торафт бештар фарҳангии тамаддуни ҷавонони тамаддуни иҷтимоӣ ҳамчун як референти ғайримуқаррарӣ мебошад, ки бо вучуд надоштани барномаи мутобиқ ба шароити муосир иҷтимоӣ-фарҳангӣ ва иқтисодӣ барои пешгирии эҳсосоти экстремистӣ дар насли ҷавон мутобиқ шудааст. Таҳлили барномаҳои мавҷудаи муқовимат ба зуҳуроти экстремизм ба мо имкон медиҳад, ки инъикоси мушкилот яктарафа бошад, барномаи ҷораҳои пешгирий бо назардошти хусусиятҳои психологӣ ва иҷтимоӣ фарҳангии гурӯҳҳои аврупоии тамоюли экстремистӣ ба қадри кофӣ таҳия нашудааст.

Имрӯз ҷаҳон ба марҳилаи нави тамаддун ворид шудааст ва ҷаҳонбинӣ ба миллионҳо одамони тамоми кишварҳо ва қавмҳое, ки дар дунёи навтаъсис ҷой надоранд, саҳт тағйир меёбад. Аз ин рӯ, имрӯз терроризмро метавон ҳамчун маҳсули ҷаҳонишавӣ, ҳамчун инъикоси табиӣи худ арзёбӣ кард.

Назарияшиносони ҷаҳонишавӣ мегӯянд, ки ин як қатор дигаргуниҳои сабтшуда гуногунҷабха аст, аммо бо мантиқи табдил додани ҷаҳон ба як воҳиди ягона аз рӯи формулаи "ҷамбаастагии глобалӣ ва шуури ҷаҳонӣ" муттаҳид шудааст.

Имрӯз, дар ҳақиқат, тағйирёбии шуури ҷаҳонӣ танҳо бо дарки дигаргуниҳои глобалӣ дар ҷомеаи иттилоотӣ, таҷрибаҳои оид ба танзими биотикӣ, эҷоди микробiosфераҳои сунъӣ, моделсозии тамаддуни электронӣ ва кибернетикӣ вобастагӣ доранд. Муҳаққикони ҷаҳонишавӣ як қабати амиқи тафаккурро аз даст додаанд, ки бар зидди он ҷанг яке аз иштирокчиёни он терроризми ҷаҳонӣ эътироф нашудааст.

Тағйирёбии шуур дар зери фишорҳои тағйирёбии глобалӣ дар ҷаҳон чунин аст: дарки ғайриимкон - имконпазир, ақл - имконпазир, ғайри қобили қабул - ҷоиш, ғайриимкон - воқеӣ.

Ҷаҳонишавӣ як системаи кулли дигаргуниҳоро дар ҷаҳони ботинии одам ба вучуд меорад. Он тас-

вири олами одам, ҷаҳонбинии ӯ, мавқеи худро дар ҳаёт ва тарзи зиндагии ӯро тағйир медиҳад. Ин маънои онро дорад, ки худӣ шахс тафаккури худро дигар мекунад.

Пеш аз ҳама, мехоҳам таъкид намоям, ки ҳалли чунин мушкилоти глобалӣ бояд ҷамъонаманд бошад, зеро андешидани як тадбир ҳатто 10 ғисади самарани заруриро ба даст намеорад, ҳатто агар ҳамаи дастурҳои он содиконо риоя карда шаванд. Ҳамин тавр, мо самтҳои зеринро ҳамчун шакли пешгирикунандаи мушкилоти мавҷуда пешниҳод менамоем:

- андешидани ҷорабиниҳои маҷмӯӣ оид ба ташаккули фарҳанги ҳуқуқӣ дар байни ҷавонон;
- паст намудани шиддати иҷтимоӣ дар ҷомеа;
- мубориза бар зидди экстремизм ва терроризм тавассути ташкилотҳои ҷамъиятӣ, донишҷӯён ва курсантони Академияҳои соҳавӣ;
- тарбияи ҷавонон дар рӯҳияи эътироф, риоя ва ҳимояи ҳуқуқи озодагии инсон ва шаҳрванд;
- ташаккули меъёрҳои рафтори иҷтимоии ҳосилҷомеаи шаҳрвандӣ;
- баланд бардоштани нақши оила дар ташаккули меъёрҳои таҳаммулпазирӣ дар байни кӯдакон ва ҷавонон;
- ҷорӣ намудани амалияи меъёрҳои рафтори таҳаммулпазирӣ дар муҳити мактаб, донишқада, донишгоҳ ва Академияҳои соҳавӣ;
- тарбияи шаҳрвандони қонуният, ки ба ногузирии ҷазо барои ин намуди ҷиноят итминон доранд;
- муайянсозӣ ва назорати захираҳои интернетӣ, ки ба ҷавонон таъсири манфӣ мерасонад;
- зиёд кардани ҷазо барои ҷиноятҳои экстремистӣ ва террористӣ.

Ҳадафи ниҳони ин қор тағйир додани психологияи ҳуқуқии одамон, ноил шудан ба аксарияти мутлақи аҳоли аз ғояи тасмими имконоти истифодаи усулҳои террористӣ барои ҳаллу фасли масоили худудӣ, иҷтимоӣ, мазаҳабӣ, фарҳангӣ ва ҳамагуна дигар душманиҳо тавассути андешидани ҷораҳои меъёрӣ, ки ба дарки ҷавонон мусоидат ва ба онҳо ғамхорӣ мекунад ва ҳеч гуна набояд содир кардани амалҳои ғайриқонунӣ, инчунин ҳустуҷӯи муҳофизат ва сарпарастӣ берун аз давлат вучуд дошта бошад.

Танҳо дар чунин ҳолатҳо мо метавонем дар бораи фоидаи мубориза бо решакан кардани экстремизм ва терроризм на танҳо дар байни ҷавонон, балки дар маҷмӯъ, дар ҷомеаи суҳтат қунем. Дар охир мағлабро бо суханони Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба анҷом мерасонам, ки гуфтаанд: "Мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва сохторҳои низомиро зарур аст, ки бо ҳушёриву зиракии сиёсӣ ва баланд бардоштани донишу малакаи касбӣ, инчунин, бо истифода аз шакли усулҳои муосир муборизаро бар зидди терроризм ва экстремизм, зуҳуроти ҷинояткори муташаккили фаромиллӣ, қочоқу муомилоти ғайриқонунӣ маводи муҳаддир ва дигар қонуншиканиҳо тақвият диҳанд.

Дар ин раванд, диққати асосӣ бояд ба пешгирии намудани терроризму экстремизм, шомилшавии шаҳрвандони мамлакат ба созмону ҳаракатҳои террористиву экстремистӣ ва ба Ватан баргардонидани шахсони гумроҳшуда равона карда шаванд".

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аз соли 2000-ум то кунун бо Паёмҳои солонаи хеш ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар маҷмӯъ, ба кулли мардуми кишвар оид ба масъалаҳои муҳими сол ва дурнамои соли минбаъда муруҷиат ва суҳанронӣ намудаанд.

Муҳтавои Паём аз лиҳози сохтор самту масъалаҳои гуногуни сиёсӣ, фарҳангӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва соҳаҳои асосии ҳаёти кишварро дар бар мегирад. Боз агар ба таври ҷузъӣ назар намоем, он масъалаҳои маориф, тандурустӣ, ҷавонон, варзиш, занон, таълиму тарбия, мудофия, сиёсати хориҷӣ, бехтар намудани сатҳи некӯаҳволӣ ва ғайраро дар бар мегирад. Аммо дар оғози Паём пеш аз баррасии вазъи соҳаҳои ҳаёти ҷомеа, вазъи мавҷудаи байналмилалӣ ба таври мухтасар баён мегардад. Зеро вазъи сиёсии ҷаҳони имрӯза, аз ҷумла давлатҳои исломӣ хеле муташанниҷ буда, таъсири он ба тамоми кишварҳои олам, аз ҷумла давлати мо низ истисно нест.

Барои ба чунин ҳолат расидани мамлакатҳои ҷудогона ҳизбу ҳаракатҳои экстремистию террористӣ манфиатдор доништа мешаванд. Имрӯз олами ислом ба қатлу қитол, талаву тороч, ваҳшонияту даҳшат гирифта шудааст ва аҷибтар аз ҳама он аст, ки тамоми қорҳои ғайришаръӣ ва аъмоли қуфр, аз номи дини мубини ислом анҷом дода мешавад.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомалӣ Раҳмон иброз медоранд, ки "Паёми имсола ба мақоми олии қонунгузори мамлакат ва мардуми шарифи Тоҷикистон дар шароити торафт мураккаб гардидани вазъи ҷаҳони муосир, густариш пайдо кардани зуҳуроти ниҳоят хатарноки асри нав - терроризм ва экстремизм, вусъати бесобиқаи бархӯрди манофеи қудратҳо барои аз нав тақсим кардани ҷаҳон вобаста ба ин, боз ҳам печидаву муташанниҷ гардидани вазъи сиёсии сайёра, инчунин шиддат гирифтани бӯҳрони молиявӣ иқтисодӣ дар бисёр кишварҳои олам пешниҳод мегардад".

Ҳамаи ин воқеияту рӯйдодҳо ҳақиқатро таъкид менамоянд, ки мушкилоти аср ва таҳдидҳои нав ба тамаддуни башарӣ мунтазам афзоиш ёфта, амнияти давлатҳои хурду бузурги олам ва ҳатто тақдирҳои тамоми аҳли башарро ба хатар чиддӣ рӯ ба рӯ сохтаанд. Ин ҳодисаҳо бори дигар исбот намуданд, ки терроризм ва экстремизм аз як ҷониб, чун вабои аср хатарии глобалии чиддӣ буда, аз ҷониби дигар, аъмоли он гувоҳ аст, ки террорист ватан, миллат ва дину мазҳаб надорад, ҳамзамон як таҳдид ба ҷомеаи ҷаҳонӣ ва ҷони ҳар як сокини сайёра аст. Ин зуҳуроти фалокатбор ҳеч умумияте ба дин, аз ҷумла дини мубини ислом надорад ва бо истифода аз номи ислом ба хоҳири ҳадафҳои сиёҳу гаразноки сиёсӣ содир карда мешавад.

Терроризм ва экстремизм яке аз проблемаҳои асосии имрӯза буда, махсусан ҷавоноро бо ҳар гуна ваъдаҳои бардурӯғи динию дунявӣ ҷалб намуда, онҳоро ба ҷараёнҳои террористӣ сафарбар менамоянд.

Вазъи ҳассоси минтақа моро ҳушдор медиҳад!

Террористон гурӯҳҳои хурде буда, ба ҷомеаи имрӯза бо ҳар гуна роҳ зиён мерасонанд. Дар ҳар як сомонии сиёсӣ, иҷтимоӣ, фарҳангӣ ва ғайра мавзӯи асосӣ ба пайвастании шаҳрвандон ба гурӯҳҳои тундрав равона шудааст, ки ин яке аз мушкилоти асосии ҷомеаи имрӯзаи мо мебошад.

Ба оташи андешаи ботили ин гуна шахсон аз "Давлати исломӣ" сар карда, то Толибону хизбҳои дигари ба ном "исломӣ" рағани бештар мерезанд. Воқеаҳои рӯзҳои охир дар ҳамсоядавлати мо - Афғонистон, ки ҳар лаҳзаву ҳар соат дар сайтҳои серхондатарини ҷаҳонӣ паҳн гардида истодааст, далели равшани гуфтаҳои боло мебошад.

Дар замони муосир сафи низомиёну ҷангиёни гурӯҳҳои террористӣ аз ҳисоби ҷавонони ноогоҳу бесавод меафзояд ва ба назар мерасад, ки дар тамоми кишварҳои хамин гуна наврасони ба

доми фиреб афтада кам нестанд ва онҳо ҷони худро беҳабар аз мақсаду мароми хоҷагонашон қурбон мекунанд. Ба назар мерасад, ки ноогоҳӣ аз асолати фарҳанги исломӣ ва камсаводӣ ҳамчун муҳимтарин омилҳои гумроҳшавии ин тоифаи ҷавонон аст.

Терроризм ба ягон дин, мазҳаб ё миллат хос нест. Барои он ки дини мубини ислом минбаъд ҳамчун манбаи зӯрварию фишор қаламдод карда нашавад, мо бояд ба ҷаҳолат маърифатро муқобил гузорем ва ба ҷои муқовимати тамаддунҳо гуфтугӯи тамаддунҳо ба роҳ монем. То замоне, ки инсоният ба ҳамкорӣ ва гуфтугӯи судманд муваффақ нагардад, хатарии терроризм ва ифротгароӣ аз байн нахоҳад рафт.

Имрӯз Тоҷикистон ба воқеаҳои ҷаҳони ислом бетараф буда наметавонад, зеро қазияи Афғонистон ба ватани мо низ таҳдиди бевосита дорад. Душмано-

ни миллати тоҷик бо ҳар роҳу восита мехоҳанд фазои ороми кишвари моро ҳалалдор намојанд, аз хориҷа истода тақдирҳои тоҷиконро ҳал намојанд, тариқи телевизионҳои мохворай ва шабакаҳои интернетӣ ба халқи азизи мо таҳдид мекунанд, сиёсати пешгирифтаи Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки баҳри таъмини сулҳу субот ва ваҳдати сартосарӣ равона шудааст, мавриди интиқод қарор медиҳанд.

Раванди ҳодисаҳои гирду атроф, хусусан фазои ноороми ҳамсоякишвари Афғонистонро ба инобат гирифта, мо бояд бениҳоят ҳушёру эҳтиёткор бошем. Ба насли ҷавон ва наврас тарзи ҳаёти солим, бидуни ҳар гуна ҷангу ваҳшониятро тарғибу ташвиқ созем. Таълиму тарбияро тавре ба роҳ монем, ки барои бекориву зоеъ рафтани вақти холӣ фурсат наёбанд.

Бештар ба забонамӯзиву хунардандӣ ҷалб гарданд, то дар оянда тавонанд зиндагии шоиста дошта бошанд. Мо бояд ба наврасону ҷавонон фаҳмонем, ки бояд муттаҳид, якдил ва дастҷамъ бошем, ба игвои хоинон дода нашавам, тамоми кӯшишро ба ҳарч диҳем, то ин ки ватани худро аз дасисаҳои душманон эмин ниғаҳ дорем. Ба насли наврас ва ҷавон фаҳмонем, ки вазифаи имониву ҷонии мо ҳифзу ҳимояи Ватан, обод кардани он, хизмати падару модар, тарбияи фарзандон, тарғиби некиву нақӯкорист.

М. Содиқов,
курсанти курси 5 факултети №6

"Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф"

Хизмати бузурги Офтоб ба Замин

Диаметр ё доираи Офтоб, ки ба як даври дурахшон монанд аст, 1 400 000 километрро ташкил медиҳад.

Аксари маълумот дар бораи Офтоб дар натиҷаи ташхиси шуои нури он ба даст омадааст. Ҳасти Офтоб ба 5-6 миллиард сол тахмин дода мешавад. Ва 72 фисади таркиби Офтоб аз гидроген, 26 дарсад гелий, 2 фоизи дигар аз оксиген, карбон, нитроген, алюминий, натрий, калий, мис ва оҳан иборат аст. Унсур ва ё элементҳое, ки Офтоб аз он таркиб ёфтааст, дар Замин ҳам арзи ҳастӣ доранд.

Омӯзиши Офтоб дар се самт нигаронида шудааст: сохтори дохилии, кишри берунӣ ва атмосфераи Офтоб. Пардаи берунии Офтоб ба сарҳади байни Замин ва ҳавои он монанд аст. Сохтори дохилии бошад, нисбат ба сатҳи берунӣ зичтар аст. Пардаи берунӣ имкон намедиҳад, ки сохтори дохилии Офтобро мушоҳида намоем. Аз ин рӯ, маълумот дар бораи сохтори дохилии Офтоб камтар аст ва ҳар иттилоӣ, ки таҳлил мешавад, аз рӯйдоди болоии он сарчашма мегирад. Сохтори дохилии Офтоб аз се қисм иборат аст: қисми марказӣ, майдони радиатсионӣ ва минтақаи камар.

Материяи Офтоб на (сахт) на (моё) ва на (гази карбон), балки моддаи плазмавӣ мебошад. Унсурҳое, ки аз зарраҳои (электрон) иборатанду дар ҳолати плазмавӣ қарор доранд, бо парокандашавии электрон аз мадори атомӣ дар натиҷаи ҳарорати баланд ба вучуд меоянд.

Гази ионӣ дар шакли плазма майдони магнитии Офтобро ба худ ҷалб намуда, қабатҳои майдони магнитиро афзоиш медиҳад.

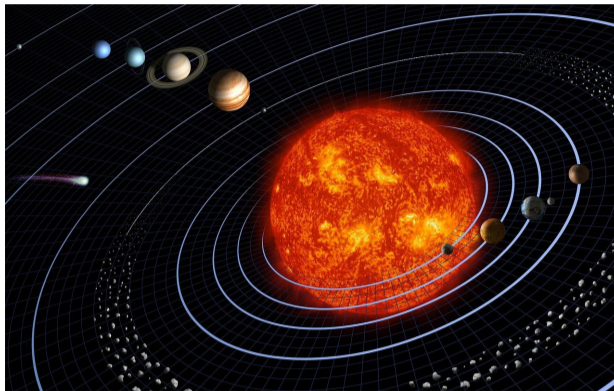
Майдони магнитии пуриктидор озодона ва ё ба таври алоҳида дар фазои офтобӣ пароканда ва ё тақсим мешавад. Беш аз 99 фисади материя дар шакли плазма намудор аст. Энергияи тавлидиамуди Офтоб ба атроф аз қаъри он (дохилии офтоб) паҳн мешавад. Дар маркази Офтоб монанд ба кураи бонги тафсон, энергияи пок мавҷуд аст. Моддаҳое, ки вориди Офтоб мешаванд, нерӯро аз худ тавлид мекунад.

Реаксияи термойдрой, ки дар натиҷаи ҳарорати баланди маркази Офтоб ба амал меояд, ба гелий табдил меёбад. Дар натиҷаи ин реаксия, миқдори зиёди энергия тавлид мешавад. Иктидори сатҳи болоии Офтоб, ки энергияро нурпошӣ мекунад, тақрибан баробар аст ба 3.86×10^{26} Вт (ватт). Танҳо як қисми энергия (1368 ватт), бо метри квадратӣ ба мадори Замин мерасад. Ин энергия ҳамон нурест, ки ҳангоми нигоҳ кардани Офтоб мушоҳида мекунем.

Қисми дохилии Офтоб 160 маротиба зичтар аст нисбат ба зичии об дар Замин. Ҳарорати дохилии Офтоб 15 миллион дараҷа гарм мебошад. Гармии минтақаи асосии радиатсионӣ 1-2 миллион ҳароратро ташкил медиҳад. Агар энергияи дохилии Офтоб бо кумаки шуоъ ҳосил шавад, ин энергия дар рӯи Офтоб тавасути мавҷҳои гарм ҳосил мегардад.

Сарчашмаи энергия, ки дурахшонӣ ва ҳароратро дар Офтоб таъмин мекунад, як навъ оташдонро дар маркази Офтоб менамояд. Ҳарорат дар дохилии тоҷи Офтоб баробар аст ба дараҷаи қисми маркази он. Дар қисми берунии тоҷ бошад, ҳарорат камтар мешавад. Коҳишбӯии ҳарорат муваққатӣ буда, он аз маркази Офтоб ба берун баромада, то ҳалқаи тоҷ меояд ва боз рӯ ба афзоиш мениҳад. Ҳарорат 100 000 дараҷа зиёд шуда, ба 1-5 миллион дараҷа мерасад. Дар қисми болоии Офтоб пармаҳо давр мезананд. Ҷушидани об дар зарф ба ҳаракати қисми болоии Офтоб шабоҳат дорад.

Пардаи Офтоб минтақаи ҳамли гармо (конвекция) ба шумор меравад ва майдони магнитӣ дар тоҷ сабаби боздории ин минтақа гардидааст. Фишори газ дар минтақаи тафсон нисбат ба фишор дар майдони магнитӣ бештар мебошад. Барои ҳамин майдони магнитӣ дар дохилии худ сӯзиш мекунад. Ин гирдбодҳо ҳангоми ба

тарафе гардиш кардани хати майдони магнитӣ дар тарафи тоҷ муваззаф шудаанд.

Дар минтақаи тоҷи Офтоб баръакс, фишори майдони магнитӣ нисбат ба фишори газ зиёдтар аст. Энергияро ба майдони магнитӣ плазмаи тоҷ мерасонад. Энергия дар намуди мавҷҳои гидромагнитӣ дар майдони тоҷи Офтоб ҷамъ шуда, баъдан ба гармӣ табдил меёбад. То имрӯз барои олимони номуайян аст, ки чӣ тавр энергия дар майдони магнитӣ дар тоҷ ба гармии беандоза табдил меёбад.

Айни замон муайян кардани механизми интиқол ва нигоҳдории энергия дар тоҷи Офтоб яке аз мавзӯҳои таҳлилии рӯзмарраи муҳаққиқон мебошад. Дар минтақаи конвексия, ки қабати охири қисми дохилии Офтоб маҳсуб меёбад, дар натиҷаи тафсонии моддаҳо домани худро фароҳ намуда, ба қисми болоӣ баромадан меҳаҷад. Дар натиҷаи наздикшавӣ ба қисми берунӣ пардаи моддаҳо, сардтару ҷафшуда, баъдан моддаҳои плазмавӣ ба ақиб бармегарданд. Ин, дар навбати худ, гардиши давродавр дар намуди баромадани баландӣ ва фаромадани нишебиро менамояд ва он конвексия ном бурда мешавад. Чунин ҳаракат интиқоли энергияро аз макони асосиаш ба мавзеи дигар таъмин менамояд. Моддаҳое, ки ба нуктаи болоӣ наздик мешаванд, каме сард ва баъдан ҷамъ шуда, энергияро дар муҳити атрофи худ ҷудо месозанд. Дар минтақаи конвексия ҳаракати моддаҳо дар ҳолати плазмавӣ ҳаракати доимӣ ба шумор меравад, ки ба ҷушидани об дар зарф шабоҳат дорад. Ин ҳаракат дар асоси ба амал омадани майдони магнитии бузург дар қисми болоии Офтоб ба вучуд меояд.

Аз ҳад зиёди гази фурузон дар тоҷ тадриҷан аз Офтоб дур мешавад. Вақте ин гармӣ ба атроф паҳн мешавад, боди офтобӣ ном мегирад. Бодҳои офтобӣ дар тағйирёбии иқлими сайёраи Системи Офтобӣ таъсир мерасонанд. Ҳамаи ин зухурот дар фазои офтобӣ дигаргуниро ба амал оварда, боиси бориши барфу борон мегардад.

Фазои Офтоб нисбат ба рӯяш майдони магнитии пуриктидор дорад. Майдони магнитии сайёраҳо бошанд, бо ёрии майдони магнитии Офтоб ташаққул ёфтаанд. Дар яқҷоягӣ бо моддаҳо, ки аз тоҷ бо суръати 2000 километр дар сония 10 миллиард тонна плазма гузаронида мешавад, онҳо бо суръати аз 100 ва 1000 километр дар сония ҳаракат карда, ба Замин дар чанд рӯз мерасанд. Дурахши барқи Офтоб ба Замин дар 8 дақиқа мерасад.

Агар моддаҳои зиёди партобшуда аз тоҷ ба фазои Замин бирасанд, эҳтимол аст сабаби ба амал омадани тӯфонҳои геомагнитӣ шаванд. Миқёси калони моддаҳо метавонанд ба моҳвораҳо зиён расонид, аҳолии сайёраи Заминро аз таъмин шудан бо нерӯи барқ алоқа маҳрум созанд.

Вақте нучумшиносон нурпошии Офтобро озмоиши рентгенӣ карданд, мушаххас шуд, ки духтурон низ соат ва рӯзҳои тағйирёбии фазои Офтоб, бадшавии вазъи сиклҳои инсонҳоро ба қайд гирифтаанд. Яъне, шикоятҳои беморони дил ва дарди асабҳои нисфи сар дар робита ба ҳангоми шиддатнокии таркиши Офтоб вобастагии

доимӣ доштааст. Ин алоқамандӣ муносибати омӯрӣ дорад ва барои ченкунии назорати иловагии арзишҳои биологӣ муҳим аст. Чунин ҳолати санҷиш дар Руссия ва Туркия ба амал омадааст. Нигоҳ доштани энергияи магнитӣ дар фазои офтобӣ ва партобҳои он ҳолати таркиширо ба амал меовардааст.

Дар замони фаъолнокии Офтоб, дар алоқамандӣ бо ҳаракати бодӣ қабати атмосфера дар хати экватор бо дараҷаи ҷамъ афзоиш меёбад. Бо вучуди ин механизм баъзе падидаҳои физикӣ, ки чӣ нақширо бозӣ мекунад, ҳанӯз омӯзиш нашудаанд. Дар мавриди ҳаракати сайёраҳо дар атрофи Офтоб ду фарзия вучуд дорад:

Яке аз он, ҳаракату гардиши сайёраҳоро дар мадори худуди Офтоб мефаҳмонад;

Фарзияи дуюм, тасдиқ мекунад, ки қуввати майдони магнитии тавлидшуда дар дохили Офтоб ҳамчун сикли доимӣ дар ошкор кардани қувваҳои ҷолиб дар байни сайёраҳо нақши муҳим мебозад.

Аз нуктаи назари сабаб, фарқият миёни фарзияҳо дар сохтори мадори вучуд дорад. Мадори давршакл дар натиҷаи ба амал омадани қувваи ҷозиба ташаққул меёбад. Мадорҳои дигар ҷисмҳо, аз қабали эллиптикӣ, дар натиҷаи даврзании вазни умумиашон қувваи ҷозиба ҳосил мекунад.

Тибқи пайгириҳо, фаҳмонидан мумкин аст, ки нигоҳдории сайёраҳои Офтоб на танҳо ба ҳаракати умумии ҷисмҳо, балки ба лаппиш задани сикло дар дохили Офтоб ва мавҷудияти майдони магнитӣ вобастагӣ дорад.

Дар китоби муқаддаси "Куръон" дар мавриди Офтоб ва Замин оятҳои зиёде навишта шудаанд.

Офтоб дар атрофи меҳвари худ дар 27 рӯз як маротиба давр мезанад. Қисматҳои фаъоли Офтобро ҳангоми чархзаниаш ба сӯи сайёраи Замин мушоҳида намудан мумкин аст. Ҳаракати Офтоб дорои мадори шавқоварест. Қисми берунии Офтоб сахт нест, балки газиву плазмавист. Масалан, суръати гардиши он дар минтақаҳои наздик ба экватор нисбат ба атрофи дигар қутбҳо баландтар аст. Дар солҳои охир олимони барои муайян кардани бонгу сигналҳо аз Офтоб детектор (олоти қабули мавҷҳои электронӣ)-ро истифода мебаранд.

Детекторҳои нимноқил дар ҳолати пайгирии доимии садони мебаромада аз маркази Офтоб истифода мегарданд. Олимони меҳонад ҳаракати мавҷҳои электронии маркази Офтобро мушаххас намоянд. Онҳо меҳонад бидонанд, ки сохтори дохилии маркази Офтоб аз кадом моддаҳо иборат аст ва чӣ гуна қабатҳои худро дар ҳарорати гармӣ нигоҳ медорад.

Мавҷҳои даврзананда дар маркази Офтоб ба қабатҳои пӯсти пиёз шабоҳат дорад. Ченкунии детекторӣ гувоҳи он аст, ки Офтоб ҳам дорои овозҳои гуногуни дохилӣ мебошад. Ин садоҳо гоҳ ба умқи Офтоб мераванду гоҳе дар натиҷаи фишори зиёди майдони магнитӣ ба берун мебароянд. Мавҷҳои магнитӣ, ки доим дар ҳоли ҳаракатанд, дар шакли ларзиш дар ҳавои Офтоб гоҳ ба боло мебароянду гоҳе дохил мераванд.

Ҳаракати дохил ва маркази Офтоб ба мавҷзании рӯйи об ва фишурдасозии пиёз монандӣ дорад. Стивен Томчик (1994) муайян кард, ки маркази Офтоб монанди маркази Замин дар гардиш аст. Баъзе нучумшиносон мавҷудияти сиклонҳои доимиро дар қисми дохилии ва берунии Офтоб тасдиқ мекунад.

Мувофиқи одат, мо ҳар сахар мунтазири уфуқи ситоран азимҷусса - Офтоб ҳастему мавҷудияти он ҳақиқати муҳим ва касро ба умқи андеша мебарад. Хизмати бузурги Офтоб ба Замин, тибқи қонунҳои табиат ва хости Худо амалӣ мегардад, ки мо бояд ба ҳамаи ин шукргузор бошем.

К. Холзода,
омӯзгори Академия

МУАССИС:

Академияи Вазорати қорҳои дохилии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҲАЙАТИ МУШОВАРА:

Раҳимзода Р.Ҳ.

Вазири қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шарифзода Ф.Р.

Сардори Академияи ВҚД

Насуриён П.А.

Муовини аввали сардори Академияи ВҚД

Саидзода З.А.

Муовини сардори Академияи ВҚД

Ализода А.Ш.

Муовини сардори Академияи ВҚД

САРМУҲАРРИР: Умед Олим

СУРАТГИР: Шавкат Убайдуллоев

ТАРҶОҲ: Муҳаббат Рашидова

Барои истифодаи матолиби нашрияи "Набзи милитсия" нишон додани манбаъ ҳатмист.

Нашрия аксҳо ва бархе матолибро аз шабакаи ҷаҳонии Интернет истифода мебарад.

Аксҳо ва дастанависҳои ба идораи нашрия воридшуда ба муаллифон баргардонда намешаванд. Маводҳои дастанавис қабул карда намешаванд.

Нашрия дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №242/РЗ-97 аз 12 апрели соли 2021 аз нав ба қайд гирифта шудааст.

НИШОНӢ:

734025, ш. Душанбе, кӯчаи Мастонгулов, 3.

Телефонҳо:

226-60-43 (факс),
226-60-42, 226-60-60, 907-50-37-45

Нашрия дар чопхонаи «Мега-принт» аз чоп баромад.

Адади нашр:
500 нусха